

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. д-р Росен Костадинов Стоянов

Професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки

Нов български университет

05.05.2019 година

На докторска дисертация

на докторант Даниела Вълева, с тема на дисертационен труд „Репрезентациите на жените в рекламата – комуникативни и семиотични аспекти”, катедра Комуникация и връзки с обществеността, Факултет по журналистика и масова комуникация, СУ „Св. Климент Охридски“, професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки.

Научен ръководител:

Проф. Христо Кафтанджиев, д.ф.н.

Дисертационният труд е разделен в три глави, придружени от библиография с общ обем 291 страници и общ брой анализирани рекламни изображения и снимков материал – 184, като 100 от тях са част от собствено авторово изследване. Цитирани са 195 научни произведения, като 7 от тях са на български език.

В първа глава докторант Вълева прави преглед на трите феминистки вълни, от XIX, XX и началото на XXI век както и последствията от тях. Отразени са авторовите интерпретации по отношение на ролята на жените и техните образи в рекламите. Тази глава разглежда накратко и последствията от стереотипната и негативна репрезентация на жените в рекламите.

Втора глава от научния труд е фокусирана върху рекламните изображения и знаците в тях. Т.е., направен е опит за представяне на проблематиката през семиотичната призма – в тази част на текста намират място кратко представяне на областта на семиотиката и естеството на знака – Сосюр, Пърс, Барт, Еко и т.н. Заявена е възможността семиотичният анализ да бъде приложен в изследването на рекламите, тяхното въздействие и класификации относно изображението на жените в рекламите и скритите им значения.

Категоричното ми мнение е, че тази тема, озаглавена по този начин, представлява и поле за огромно отделно изследване и сериозно аналитично и публикационно усилие.

Лично според мен, на места в представения за рецензия и защита текст, се наблюдава определена тенденциозност в интерпретацията на субект, обект, значение, прагматична художествена фраза – например с. 134. Спорни, а оттам и с възможност за обективна неверност на съжденията, представени на места като интерпретации, са наложените в текста авторови изводи, които приемам по-скоро като персонални възгледи, отколкото логично постигнат чрез научен метод извод.

Силно и постоянно заявително подкрепям критичното мислене и критичния подход, но винаги трябва да оставим място и за представяне на позитивни примери, още повече в контекста на силата на сравнителния анализ ,като аргументативна предпоставка за доказване на определена теза.

Представянето на анализа и резултатите в 3.7., на с. 259, определено би спечелил, ако бе налице неговото графично или таблично презентиране. Представянето по такъв начин на маркерите би подпомогнало и направата на самостоятелни изводи и на всеки четящ текста. В противен случай сме „принудени“ да приемем авторовата интерпретация като едва ли не единствено възможната и правилна.

Трета глава от дисертацията на колегата Вълева е съсредоточена в анализ на Рекламите в България (лято 2017-лято 2018). Направен е кратък преглед на Движението на жените в Европа и България. Изяснени са основни моменти в същност на билбордовата и външната реклама, представен метод, който приема като методология на изследването.

Точно формулирани цели и задачи на дисертацията.

Цел – *„да изследва със семиотичен подход рекламни изображения от билбордове и външни реклами в България в периода лято 2017 – лято 2018, като изведе статистика и заключения по отношение на образа на жените в рекламите“.*

Искрено съм озадачен от липсата на задачи, евентуални хипотези и най-вече теза на настоящата докторантска разработка.

Степен на познаване на състоянието на проблема и съответствие на използваната литература.

Налице.

Коректност при цитирането на представителен брой автори.

Налице.

Наличие на обоснован и разработен теоретичен модел на изследването.

Липсва.

Съответствие на избраната методология и методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Липсва.

Наличие на собствен принос при събирането и анализирането на емпиричните данни.

Изследването е авторско, коректно и съвместно проведено. Постигнатите обобщения, изводи и интерпретации за достатъчно значими за нивото, за което текстът е представен за защита.

Това от своя страна ми дава основание да оценя по достойнство собствения принос на докторанта при събирането и анализирането на емпиричните данни.

Авторефератът отразява съдържанието на дисертацията, като съдържа в себе си необходимата информация и акценти от проведеното изследване.

Описание на приносите.

Липсват.

Искрено съм озадачен от липсата на ясно заявени като авторски, дефинирани и класифицирани приноси и приносни моменти, както в текста, така и в представения автореферат.

Кратка характеристика на естеството и оценка на достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд.

Няма възможност да бъде извършена такава, поради липса на обявени от кандидата приноси.

Въздействия на дисертационния труд върху външната среда.

Макар и не особено много на брой – публикациите по дисертационния труд са общо 2 на български език и 2 на английски език, последното от които е под печат, което е и достатъчно на този етап, като част от предварително свършената по темата работа, дават основание да бъдат приети като необходими и достатъчни. Добро впечатление прави факта, че са налице две публикации на английски език.

Използване и цитиране от други автори, отзиви в научния печат и др. – няма данни.

От предоставения текст ясно личи, че докторантът притежава задълбочени теоретични знания по съответната специалност, както и способности за самостоятелни научни изследвания.

Наблюдава се известна преднамереност в подбора на авторите, но това в крайна сметка е решение на всеки автор.

Мнения, препоръки и бележки.

Ще си позволя да дам някои препоръки и да отправя известни забележки.

1. Съпоставянето на анализирани субекти, научната литература и постоянното съотнасяне със съществуващото към конкретния исторически представен момент към мнението и отношението на феминистки структури и активисти е определено ненаучно субективно.
2. Необходимият социо и най-вече психологически ракурс убягва и поради липсата на експертиза и терминологичен инструментариум, но и поради незаявените в началото на текста ограничения, в научен смисъл на интерпретацията и призмата на изследване, а не заявения като ограничение „физически“ сбор от общо 100 обекта.
3. В подобни анализи се намесват и културологични представи, кодове на невербална комуникация, традиционализъм в представи, нагласи и рефлексии.
4. Прави впечатление, че са цитирани само 2 български автори в библиографията, с общо 7 публикации на български език.

5. Представената библиография представлява неномерирани текстове, общо 18 страници цитирана литература (общо 188 научни източника).
6. Към показалеца на с. 287 – Обсъждани реклами в глава 1 и глава 2, би било добре да се добави и списъчно описание на компаниите, които са анализирани в Трета глава на настоящата разработка.
7. Абсолютно задължително е представените цитати на автори да са преведени на български език, като изрично се заяви, че преводът е авторски под черта с. 90, 91, 92 и други.

Заключение.

Уважаеми членове на научното жури, вземайки предвид посочените дотук обстоятелства, с настоящото приемам предложения дисертационен труд на тема „Репрезентациите на жените в рекламата – комуникативни и семиотични аспекти”, като държа на задължително допълнение от страна на кандидат Вълева, по време на защитата, на теза, цели и задачи, и по възможност поне на една хипотеза, както ясно артикулиране на изискваните приносни моменти, както и с внимание и интерес ще проследя отговорите на поставените в рецензиите и становищата въпроси, за да финализирам оценката си докторант Даниела Вълева да придобие научната и образователна степен „доктор“ в професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки.

13.06.2019 г.

С уважение:.....

проф. д-р Росен К. Стоянов